

ความหมายเชิงอรรถศาสตร์ของคำกริยา

ในภาษาระดับข้อความ

ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน พ.ศ. ๒๕๕๔

เปรมจิต ชนะวงศ์*

ความนำ

การศึกษารายละเอียดของภาษาในระดับข้อความหรือปริบทเป็นการศึกษารายละเอียดของภาษาในระดับสูงกว่าประโยค คือ ศึกษาในระดับข้อความ การศึกษารายละเอียดของภาษาในระดับนี้ทำให้สามารถมองเห็นลักษณะทางธรรมชาติของภาษาชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากปริบทเป็นหน่วยภาษาที่มีองค์ประกอบที่หลากหลาย ปริบทเกิดจากการเรียงต่อกันของถ้อยคำ วลี อนุพจน์ และประโยค และมีเนื้อหาที่เป็นเอกภาพ (coherence) ภายใต้อุปสรรคในการสื่อสาร

การศึกษารายละเอียดของภาษาในระดับแรกๆ มักสนใจศึกษาในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ ระบบประโยค และความหมาย โดยศึกษารูป (form) และองค์ประกอบ (constituent) ตามไวยากรณ์ ต่อมานักภาษาศาสตร์ได้มองลึกลงไปว่า ความจริงแล้วการใช้ภาษาจะปรากฏในบริบททางสังคมเสมอ นักภาษาได้ตระหนักว่า การสื่อสารของมนุษย์เป็นพฤติกรรมทางสังคมและภาษาเป็นเครื่องมือในการประกอบกิจกรรมร่วมกันในสังคม การใช้ภาษาในการสื่อสารจะเปลี่ยนแปลงไป หากบริบทหรือสถานการณ์เปลี่ยนแปลง นักภาษาจึงได้หันมาให้ความสนใจกับบริบทหรือสถานการณ์ในการใช้ภาษาเพื่อค้นหาความเป็นธรรมชาติของภาษาที่ปรากฏในการสื่อสาร จึงมีการศึกษารายละเอียดของหน่วยในการสื่อสารหรือปริบท (discourse) เพราะหน่วยสื่อสารหรือปริบทนี้สามารถแสดงลักษณะความเป็นธรรมชาติของการใช้ภาษาและให้คำตอบเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างกว้างขวาง

นักภาษาศาสตร์ที่สนใจศึกษารายละเอียดของภาษาในระดับปริบทได้ให้นิยามปริบทและอธิบายปริบทไว้ดังนี้

M.A.K Halliday and Ruqaiya Hasan ได้ศึกษาการโยงความในภาษาอังกฤษ อธิบายปริบทว่าปริบทเป็นหน่วยภาษาในระดับสูงกว่าประโยค เกิดจากถ้อยคำหรือประโยคเรียงต่อกันไปและมีเอกภาพในความหมายด้วยการใช้กลวิธีในการเชื่อมโยงความ เช่น การใช้คำสรรพนาม

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำโปรแกรมวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

คำเชื่อม เชื่อมโยงความหมายระหว่างอนุภาคที่มีมาก่อนกับอนุภาคที่ตามมา ผู้พูดและผู้ฟังจะเข้าใจความหมายของปริบทได้โดยการตีความจากเนื้อความที่มีมาก่อน ปริจเฉทอาจเป็นย่อหน้า (paragraph) หรือเป็นหน่วยที่ใหญ่กว่า เช่น บท (topic) โดยเขาได้ศึกษาปริจเฉทในฐานะเป็นหน่วยทางความหมาย (semantic unit) และอธิบายส่วนประกอบของปริจเฉทว่า ปริจเฉทประกอบด้วยหน่วยย่อยทางวากยสัมพันธ์และความหมายของปริจเฉท เกิดจากการเชื่อมโยงความ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของหน่วยย่อย แต่มิได้เกิดจากการนำความหมายของหน่วยย่อยมารวมกัน และเมื่อมองในแง่วจนปฏิบัติศาสตร์จะพบว่า ความหมายของปริจเฉทเกี่ยวข้องกับปัจจัยสามส่วน คือ เจตนาของผู้ส่งสาร การตีความของผู้รับสาร และสถานการณ์ในการสื่อสาร (M.A.K Halliday and Hasan,1976)

M.Stubbs นักปริจเฉทวิเคราะห์ กล่าวว่า ปริจเฉทเป็นหน่วยทางภาษาในระดับสูงกว่าประโยคที่เกิดขึ้นจริงและเป็นไปตามธรรมชาติของภาษา ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร ปริจเฉทมีลักษณะสำคัญที่เรียกว่า เอกภาพ (coherence) ที่เกิดจากความสัมพันธ์ และการเชื่อมโยงของถ้อยคำในปริจเฉท (M.Stubbs,1983)

Deborah Schiffrin เป็นนักภาษาศาสตร์ที่ศึกษาด้านปริจเฉทโดยเฉพาะ เขาศึกษาด้านปริจเฉทในภาษาอังกฤษได้นิยามปริจเฉทไว้อย่างกว้างๆว่า ปริจเฉทมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ (D. Schiffrin,1987)

1. เป็นรูปร่าง มีองค์ประกอบเป็นรูปร่างทางวากยสัมพันธ์ คือ คำ วลี อนุภาค และประโยค ถ้าเป็นปริจเฉทการสนทนา ก็จะประกอบด้วยหน่วยผลัด (turn)
2. เป็นหน่วยทางอรรถศาสตร์ หรือเป็นหน่วยทางความหมาย ประกอบด้วย ประโยค (sentence) ประพจน์ (proposition) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันด้วยการ โยงความ (cohesion) และแสดงความเป็นเอกภาพ (coherence)
3. เป็นหน่วยแสดงวจนปฏิบัติ คือ เป็นหน่วยการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร แสดงเจตนาในการสื่อสาร มีหน้าที่ในการถ่ายทอดความ (referential meaning) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สื่อสาร (Social function) และการสื่อความหมายของผู้สื่อสาร (expressive meaning)

จากนิยามของ Schiffrin จะเห็นได้ว่าลักษณะของปริจเฉทประการแรกและประการที่สองเกิดจากการมองว่า ปริจเฉทเกิดจากการเรียงลำดับของหน่วยย่อย คือ ประโยคและประพจน์ หรือถ้อยคำ (utterance) ที่สามารถขยายความออกไปได้ ส่วนลักษณะที่สามเป็นการมองในด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นการแสดงให้เห็นว่าความหมายในการสื่อสารขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้ส่งสาร การตีความของผู้รับสาร และสถานการณ์ในการสื่อสารตามที่ Halliday และ Hasan ได้เสนอไว้

การศึกษาภาษาในระดับปริจเฉทได้ขยายวงกว้างขึ้นมีนักภาษาศาสตร์ให้ความสนใจเพิ่มขึ้น เช่น

Deborah Tannen นักภาษาศาสตร์สังคมและนักปริเฉทวิเคราะห์ได้นิยามปริเฉทไว้ว่า “ภาษาที่เกิดขึ้นในรูปแบบใดก็ตาม อาจเป็นประโยคสองประโยคที่เรียงต่อกันแม้ว่าจะแต่งขึ้นมา” (สมฤดี เดชอมร, 2542) ปริบทจึงเป็นปริบทจากการใช้ภาษาของมนุษย์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน เช่น การสนทนา การเจรจา การต่อรอง การติดต่อซื้อขาย การอภิปราย การรายงานข่าว หรือการวิพากษ์วิจารณ์ และ Schiffrin ก็ได้เสนอนิยามใหม่ของปริเฉทว่า ปริจเฉทเป็นถ้อยคำ (Utterances) หรือหน่วยภาษาที่ใหญ่กว่าหน่วยภาษาอื่น ๆ ซึ่งเรียงต่อกันและมีความสัมพันธ์กัน ถ้อยคำเกิดจากการพูดหรือการเขียนที่มีความสัมพันธ์กัน (D. Schiffrin, 1997)

นักภาษาศาสตร์ที่ศึกษาปริจเฉทในช่วงเวลาต่อมา เช่น T. A. Van Dijk เสนอว่า ปริจเฉทเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในการใช้ภาษาสื่อสารที่มีความเกี่ยวข้องกับสังคม และวัฒนธรรม เขามองว่าในการสนทนาผู้ใช้ภาษาหรือผู้ร่วมสนทนาต่างมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social interaction) ภายใต้ปริบททางสังคมและวัฒนธรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ปริเฉทจึงไม่ได้มีเฉพาะ คำ อนุพจน์ ประโยค และประพจน์เท่านั้น แต่ยังมีวัจนกรรมซึ่งมีความสัมพันธ์กันรวมอยู่ด้วย (T.A Van Dijk, 1985)

จึงกล่าวได้ว่า ปริจเฉท หรือ ภาษาระดับข้อความ เป็นหน่วยภาษาในการสื่อสารที่ประกอบด้วยถ้อยคำเรียงต่อเนื่องกันไป และมักเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดความหมายที่เป็นเอกภาพภายใต้ปริบทหรือสถานการณ์ในการสื่อสาร ส่วนคุณสมบัติที่สำคัญของปริจเฉทเป็นดังนี้

1. เป็นรูปร่างทางวากสัมพันธ์ ประกอบด้วยถ้อยคำ อนุพจน์ และหน่วยผลัด
2. เป็นหน่วยทางอรรถศาสตร์ มีองค์ประกอบเป็นประพจน์ และมีความสัมพันธ์กันด้วยการเชื่อมโยงความ (Cohesion) และความเป็นเอกภาพ (Coherence)
3. เป็นหน่วยแสดงเจตนาในการสื่อสารหรือหน่วยการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วยผู้ใช้ภาษาไม่จำกัดจำนวนและการแสดงเจตนาในการสื่อสาร
4. เมื่อพิจารณาโครงสร้างของปริจเฉทจะเห็นได้ว่าภายในปริจเฉทหนึ่ง ๆ ซึ่งประกอบด้วย วากสัมพันธ์ อรรถศาสตร์ และวัจนปฏิบัติศาสตร์นั้นยังมีหน่วยย่อยในปริจเฉทเป็นองค์ประกอบที่สามารถใช้ศึกษาปริจเฉทหรือแสดงองค์ประกอบของปริจเฉทได้

การศึกษาคำกริยา

Chafe ได้จำแนกกริยาตามลักษณะทางความหมายเป็น 5 ประเภท คือ

1. คำกริยาแสดงสภาพ (State Verb) เป็นคำกริยาที่แสดงสภาพของคำนามที่มีการเป็นผู้ส่ง-ผู้รับ
2. คำกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลง (Process Verb) เป็นกริยาที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพหรือเหตุการณ์ของคำนาม
3. คำกริยาแสดงอาการ (Action Verb) เป็นกริยาที่แสดงอาการกระทำของคำนาม
4. คำกริยาแสดงอาการและการเปลี่ยนแปลง (Process and Action Verb) เป็นกริยาที่แสดงอาการกระทำของคำนาม โดยคำนามจะมีการเปลี่ยนแปลง
5. คำกริยาแสดงสภาพของสภาวะ (Ambient Verb) เป็นคำกริยาแสดงสภาพหรือแสดงอาการ จำแนกเป็น

- 1) คำกริยาแสดงสภาพของสภาวะที่บอกถึงสภาพโดยไม่มีการอ้างอิง
- 2) คำกริยาที่แสดงอาการของสภาวะที่บอกอาการของสภาวะนั้น

จากการศึกษาปริจเฉทได้นำไปสู่การศึกษาเพื่อค้นหาองค์ความรู้เรื่องปริเฉทด้วยการนำปริเฉทของภาษาพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันมาเป็นข้อมูลในการศึกษาเรื่อง“ความหมายเชิงอรรถศาสตร์ของคำกริยาในภาษาระดับข้อความพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน พ.ศ. 2544”

การวิจัยความหมายเชิงอรรถศาสตร์ (Semantics) ของคำกริยาในภาษาระดับข้อความ หรือ ปริจเฉท (Discourses) ที่ใช้ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน พ.ศ. 2544 โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากภาษาพาดหัวข่าว จำนวน 405 ข้อความ มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ความหมายเชิงอรรถศาสตร์ และวิเคราะห์คุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ของคำกริยา ที่เป็นหน่วยสร้างกริยาเสียงในข้อความพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความหมายของคำกริยาในข้อความพาดหัวข่าว เป็นคำกริยาแสดงการสื่อสาร ซึ่งจำแนกประเภทได้เป็น การแสดงเจตนาของผู้ส่งสาร และลักษณะทางความหมายของการสื่อสาร

1. คำกริยาที่ใช้ส่งสาร เมื่อผู้ส่งสารมีเจตนาแจ้งให้ทราบ จำแนกตามเจตนาได้ คือ
  - 1) คำกริยาที่ใช้เมื่อผู้ส่งสารมีเจตนาให้ผู้รับสารได้รับรู้สาร จำแนกตามลักษณะของสารได้ 4 ประเภท ดังนี้

1.1 การแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ความต้องการ ที่เกี่ยวกับเรื่องราว หรือเหตุการณ์ ได้แก่ โวย เปรย ทาบ แยม จ้อ

1.2 การแสดงความคิดเห็นทั้งที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย และความเห็นที่ขัดแย้ง เช่น สวน ได้ ค้าน ร่วมต้าน ปฏิเสธกัน อ้าง

1.3 การแสดงความรู้สึกพอใจ ความรู้สึกที่ไม่พอใจ เช่น แวะ โวย รุมถ่ม รุมสวด เย้ย ครวญ โอด

1.4 เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือเหตุการณ์ที่คาดคะเน เช่น แฉ เปิดใจ เผย

2) คำกริยาที่เจตนาให้ผู้รับสารได้รู้ข้อบกพร่องหรือสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ ได้แก่ เตือนสติ

3) คำกริยาที่เจตนาให้ผู้รับสารเข้าใจสาร เช่น แฉ

4) คำกริยาที่เจตนาให้ผู้รับสารรู้ว่า ผู้ส่งสารตั้งใจจะปฏิบัติตามที่กล่าวไว้กับ ผู้รับสาร ได้แก่ ยัน ยันไม่เลิก รับประทาน ลั่น เลิกยุ่ง

5) คำกริยาที่เจตนากล่าวโทษบุคคลที่กระทำไม่ดี ได้แก่ ฟ้อง กล่าวหา ชัด จวก กร้าวใส่

6) คำกริยาที่เจตนาให้ผู้รับสารคลายความกลัวและความวิตกกังวล ความเศร้าโศก ได้แก่ ฝึกระวัง ปลอบใจ

7) คำกริยาที่เจตนาตอบคำถาม หรือตอบปัญหาต่างๆ เช่น เผยชื่อ

8) คำกริยาที่ผู้รับสารเจตนาแลกเปลี่ยนสารกับผู้ส่งสาร ได้แก่ คุย ถก

9) คำกริยาที่เจตนาได้ตอบคำถาม โทษ หรือคำว่ากล่าวหาผู้ส่งสาร ได้แก่ ย้อนสวน ได้เปล่าเชี่ย

10) คำกริยาที่ผู้ส่งสารเจตนาให้แนวทางหรือช่องทางแก่ผู้รับสาร ได้แก่ ชี้

11) คำกริยาที่ผู้ส่งสารให้ผู้รับสารได้รับสารที่ไม่เป็นความจริง ได้แก่ โอ่สอย

2. คำกริยาที่เจตนาให้ผู้รับสารปฏิบัติ

คำกริยาเหล่านี้ จำแนกได้ดังนี้

1. คำกริยาที่เจตนาให้ผู้รับสารปฏิบัติโดยการใช้อำนาจ ได้แก่ ชู ชูชักฟอก ชูถ่ม สั่งเคลียร์ สั่งอพยพ สั่งเดินหน้า สั่งถอย สั่งคุ้มกัน สั่งรับมือ

2. คำกริยาที่ผู้ส่งสารเจตนาให้ผู้รับสารปฏิบัติโดยการชักจูงผู้รับสาร ได้แก่ วอนช่วย

3. คำกริยาที่ผู้ส่งสารเจตนาให้ผู้รับสารปฏิบัติโดยการพูดซ้ำหลายครั้ง ได้แก่ ทบทวน

4. คำกริยาที่ผู้ส่งสารมีเจตนาให้ผู้รับสารปฏิบัติโดยให้ผู้รับสารปฏิบัติโดยเร็ว ได้แก่ จี้ จี้จับ จี้ไล่ออก รับ เร่งพื้น เร่งคลอด เร่งยื่น รุดเจรจา

หน่วยสร้างกริยาเรียง

หน่วยสร้างกริยาเรียง หมายถึง หน่วยสร้างที่ประกอบด้วยคำกริยาดังแต่ 2 คำเรียงต่อกัน โดยไม่มีคำอื่นมาคั่นระหว่างคำกริยาคำแรกและกริยาคำต่อไป และคำกริยาที่ปรากฏเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงสามารถปรากฏเป็นคำอิสระในประโยคได้

สำหรับการวิเคราะห์ทางความหมายของคำกริยาที่เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียง วิเคราะห์คุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ของคำกริยา ที่ปรากฏในตำแหน่งแรกของหน่วยสร้างกริยาเรียง แล้ววิเคราะห์คุณสมบัติทางความหมายของกริยาที่ปรากฏในตำแหน่งถัดมา ดังนี้

1. คำกริยาที่ปรากฏในตำแหน่งแรกของหน่วยสร้างกริยาเรียง จำแนกได้เป็น กริยาบอกการกระทำ กริยาบอกสภาพหรือคุณภาพ กริยาบอกการเปลี่ยนแปลง กริยาบอกการเคลื่อนที่ของวัตถุ ซึ่งจำแนกเป็นประเภทย่อยตามคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ เป็นกริยาบอกอาการกระทำ

จากข้อมูลข้อความพาดหัวข่าว 405 ข้อความ ปรากฏคำกริยาที่เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียง 217 หน่วย จำแนกได้เป็น 10 แบบ

1. กริยาบอกการกระทำปฐมภูมิกับกริยาอุปปฐมภูมิ ได้แก่ ลุยปิดล้อม ล่องหน ถล่มซ้ำ แห่ด้าน วิ่งลอบบี ดีด้ารอเสียบ ขุดราก ยื่นดีความ แห่โคด ตื่นลุย ชิงพืด ดับเครื่องชน

2. คำกริยาบอกการกระทำ ที่เป็นกริยาบอกท่าทางและกริยาบอกการกระทำ ได้แก่ โดดคุม วิ่งลอบบี คั้นพบ

3. คำกริยาบอกการกระทำปฐมภูมิและกริยาบอกการเคลื่อนที่ ได้แก่ เต้าพัน ดับเครื่องชน จูโจม ไล่ล่า

4. คำกริยาบอกความรู้สึกกับคำกริยาบอกการกระทำ ได้แก่ ร้องขอ

5. คำกริยาบอกอากัปกริยากับกริยาบอกการกระทำ ได้แก่ จี้ไล่ออก วุ่นฮือ ทาวลั่นพร้อม โวยถูกกีด ตามจิก รุมสกัด วุ่นล้วง ชื้อนั่ง ชี้อ้วงถูก

6. คำกริยาบอกการกระทำกับกริยาบอกความสัมพันธ์เท่าเทียม เช่น คั้นพบ รุมถล่ม ทำพิสูจน์ ขยับฟ้อง ร่วมด้วย ชูถล่ม ลาออก

7. คำกริยาบอกการกระทำปฐมภูมิกับกริยาบอกการกระทำปฐมภูมิ ได้แก่ จ่อเค็ง โข้วจ๊ับ เผยซื่อ แฉทุจรีต เตรียมเฮ ฟ็องเข้าข้ายเบี้ยว จี้จ๊ับ ชู่ซ๊กฟอก เตรียมพร้อมรับ เข้าพบ เร่งพื้น รุมซี้ ฟังข่าววิจารณ์ ตี้ด้ารอยเสียย ร่วมหนุน ตั้งปัด ร่วมเลี้ยง รุมส๊กัด วางแผนรับมือ ซี้ลั่วงถูก รับเพียบ ล้างแค้น อั้งโยกย้าย ฮี้ดสู๊ ลุยปิดล้อม ตั้งไล่ถอก ตั้งคุ้มกัน

8. คำกริยาบอกทิศทางเคลื่อนที่กับกริยาบอกการกระทำ ได้แก่ สุกเจรจา

9. คำกริยาบอกการกระทำปฐมภูมิกับกริยาบอกกระบวนการทางกายภาพ ได้แก่ ช่วยรัฐบาลวางสำหรับคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของหน่วยสร้างกริยาเสียง ใน ส่วนของคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ ปรากฏความสัมพันธ์ ระหว่างการกระทำกับการกระทำ จำแนกเป็น 2 ลักษณะ

1. การเกิดการกระทำพร้อมกัน เป็นคำกริยาที่แสดงการกระทำที่มีประธานเดียวกัน กระทำเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์พร้อมกัน ได้แก่ แจ็งจ๊ับ โข้วจ๊ับ แฉทุจรีต ฉาวลันพร้อม โวยถูก กิด ห้ามออก บังอาจวิจารณ์ ซ่ายั้ง ชู่ระวัง แห่ด้าน ล่องหนถลุ่มซ้า ลุยปิดล้อม เค็งพื้น กบดานนึ่ง โวยแหลก ห่วงปวยฟุง วอนช่วย

2. การเกิดเรียงต่อกันของเหตุการณ์ที่บอกการกระทำ 2 เหตุการณ์ โดยเหตุการณ์ที่ 1 สิ้นสุดลง การกระทำที่แสดงโดยเหตุการณ์ที่ 2 จึงเกิดขึ้น ได้แก่ รอสอย เตรียมเฮ จี้ไล่ถอก เตรียมพร้อมรับมือ เข้าพบ เร่งพื้น เปิดศึกขัดแย้ง ตามจิก เริ่มตั้ง ชิงจับมือ อดโซ วิ่งลอบบี ประท้วงด้านเค็ง ชู่ระวัง ฮี้ดสู๊ ตั้งคุ้มกัน ระวังถูกบี้ม ลุยปิดล้อม เบรกจ้าง เร่งพื้นฟู รุดเจรจา เตรียมหรือปฏิรูป เร่งยื่น ออกหมายจับ ซี้ไม่เกี่ยว ฮี้ดล้อมกรอบ ซี้ขาดชิง ปฏิเสธลันอั้ง เตรียม พร้อมอพยพ เชื้อจ้างรบ

สรุป

การศึกษาภาษาในระดับปริจเฉทจะทำให้สามารถเข้าใจลักษณะของภาษาได้ชัดเจนตามธรรมชาติของภาษา ตลอดจนมองเห็นการทำหน้าที่สื่อสารของภาษาที่ทำให้มองเห็นความจริงว่า การใช้ภาษาจะปรากฏในบริบททางสังคมเสมอ ทำให้ผู้ศึกษาภาษาได้ตระหนักว่า การสื่อสารของมนุษย์เป็นพฤติกรรมทางสังคม และภาษาเป็นเครื่องมือในการประกอบกิจกรรมร่วมกันในสังคม การใช้ภาษาจะเปลี่ยนแปลงไปทันทีหากบริบทในสังคมเปลี่ยนแปลงไป ในการสื่อสารโดยทั่วไปจะเห็นว่าผู้พูดไม่ได้ใช้ประโยคทีละประโยคเป็นหน่วยสื่อสาร แต่จะใช้ประโยคเรียงต่อกันไปหลาย ๆ ประโยคในรูปปริจเฉท (Discourses) และผู้ร่วมสถานการณ์การสื่อสารก็จะมีปฏิสัมพันธ์กันตลอดเวลา โดยรักษาขอบเขตของเรื่องไว้จนจบกระบวนการสื่อสาร หน่วยภาษาที่เป็นปริจเฉทเป็นหน่วยที่มีรูปสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยถ้อยคำ อนุพากย์ และหน่วยผลัด เป็นหน่วยทาง

อรรถศาสตร์ ที่มีองค์ประกอบเป็นประพจน์ และมีความสัมพันธ์กันด้วยการเชื่อมโยงความ และความมีเอกภาพ และเป็นหน่วยแสดงเจตนาในการสื่อสารประกอบด้วยผู้ใช้ภาษาและการแสดงเจตนาในการสื่อสาร ซึ่งเมื่อพิจารณาโครงสร้างของปริจเฉทจะเห็นได้ว่าภายในปริจเฉทหนึ่ง ๆ ซึ่งประกอบด้วยวากยสัมพันธ์ อรรถศาสตร์ และวัจนปฏิบัติศาสตร์นั้น ยังมีหน่วยย่อยในปริจเฉทเป็นองค์ประกอบที่สามารถใช้ศึกษาปริจเฉทหรือแสดงองค์ประกอบของปริจเฉทได้ การศึกษาภาษาในระดับปริจเฉทจึงเป็นแนวทางการศึกษาภาษาที่เป็นไปตามธรรมชาติของการใช้ภาษาสื่อสารซึ่งกำลังอยู่ในความสนใจของนักภาษาศาสตร์ในขณะนี้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- จินดารัตน์ จรัสคำจรฤก. (๒๕๓๖). เจื่อนไขทางอรรถศาสตร์ของการปรากฏของ จะระหว่างกริยาวิ. วิทยานิพนธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวรรณ พันธุมเมธา. (๒๕๔๔). คลังคำ. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์.
- _____. (๒๕๒๖). ไวยากรณ์ไทย. รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- เปรมจิต ชนะวงศ์. (๒๕๔๕). เอกสารคำสอนภาษาไทย. นครศรีธรรมราช : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- _____. (๒๕๔๕). ภาษาไทยถิ่นใต้. นครศรีธรรมราช : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- _____. (๒๕๔๔). รายงานการวิจัยเรื่อง วิเคราะห์การปรากฏของดัชนีปริเฉทภาษาไทยถิ่นใต้. นครศรีธรรมราช : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ภาณุ ตั้งชะวร. (๒๕๒๗). ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในประโยคภาษาไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๒๕). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๒๕. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- สังวาล คงจันทร์. (๒๕๓๓). คำกริยาบอกเจตนาสื่อสาร. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วจินตน์ ภาณุพงศ์. (๒๕๓๔). “ไวยากรณ์โครงสร้าง : หมวดคำ” ภาษาไทย ๓.

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อุปกิตติศิลปสาร. พระยา. (๒๕๓๘). หลักภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

อุไร งามสม (๒๕๒๗). วิเคราะห์คุณสมบัติทางวากสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของคำกริยา มี.

วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Chafe, (๑๙๙๔). *Discourse Conscience and Time*. Chicago and London : The University Press.

Ekniyom, Peamsiri. (๑๙๘๒). *A Study of Information Structuring in Thai Sentences*.

Ph.D Thesis, University of Hawaii.

Filbeck, D. (๑๙๗๕), “A Grammar of verb Serialization in Thai.” *Study in Tai Linguistics*

in Honor of William J. Gedmey. Bangkok : Central Institute of English Language.

Halliday, M.A.K. and Ruqaiya Hasan. (๑๙๗๖), . *Cohesion in English*. London : Longman.

Schiffrin, D. (๑๙๘๗). *Discourse Markers*. New York : Cambridge University Press.

———. (๑๙๘๔). *Approaches to Discourse*. Massachusetts : Blacwell Publishers.

Van Dijk, T. (๑๙๘๕). Introduction : discourse as a new cross-disciplin. In T. Van Dijk (ed.),

Handbook of Discourse Analysis, V.1 : Disciplines of Discourse. Newyork :

Academic Press.